

درس سیزدهم

فدایی مازندرانی: از شاعران و مرثیه سرایان بزرگ عاشورایی عصر قاجار است. او در منطقه دودانگه شهرسازی زندگی می کرد. او واقعه کربلا را بر پایه اسناد معتبر تاریخی به نظم درآورد. بخش نخست دیوان شعرا و در قالب ترکیب بند سروده شده است. شعر «یا حسین» از طولانی ترین قصاید عاشورایی به حساب می آید. کلیات سروده های وی به عنوان «مقتل منظوم فدایی» به چاپ رسیده است.

ردیف

ردیف یکی از اجزای شعر است. به پایان هر مصراع یا در پایان هر بیت اگر واژه هایی بایک معنی، بعد از قافیه تکرار شوند به این واژه ها ردیف گویند.
نکته: ردیف می تواند یک یا چند واژه یا یک جمله باشد.

ردیف به صورت واژه:

مانند:

ای خنک جانی که در هر آینه دیدروی یار خود هر آینه
در پایان هر دو مصراع توجه کنید، دو واژه «آینه» مثل هم هستند پس (آینه، آینه) ردیف می باشند.
یا
هم رنگ رویش در چمن گل با سمن گردیدمی دایم به بویش چون صبا گر چمن گردیدمی
«گردیدمی، گردیدمی» ردیف هستند.

ردیف بصورت جمله:

بیا که خانه دل بی رخ تونور ندارد در آ که خانه دل بی رخ تونور ندارد
«خانه دل بی رخ تونور ندارد» یک جمله است که ردیف می باشد.

نمونه سؤال

■ در ابیات زیر ردیف را پیدا کنید.

۱) کم کم از سوی خدانیرنگ ها باطل شدند آیه های روشنی از آسمان نازل شدند

حکیم سخن در زبان آفرین
آیا بود که گوشه چشمی به ماکنند
اسیر سردر میخانه کرده
از دوباره کربلا هم جنگ شد

۲) به نام خداوند جان آفرین
۳) آنان که خاک را کیمیاکنند
۴) مزاق تو مراد یوانه کرده
۵) سینه هامان باردیگر تنگ شد

۱) (شدند، شدند): ردیف

۲) (آفرین، آفرین): ردیف

۴۳

۳) (کنند، کنند): ردیف

۴) (کرده، کرده): ردیف

۵) (شد، شد): ردیف